

שְׁעוֹר ט"ז-י"ז

הַבְּרִיטִים מְחַזְרִים אֶת הַמְּנַדָּט לְאו"ם.

כ"ט בְּנוֹבֶמְבֶּר

שֵׁם הַמְּלַחְמָה

כ"ט בְּנוֹבֶמְבֶּר תש"ז 29.11.1947

הַתְּאָרִיךְ

כ"ט בְּנוֹבֶמְבֶּר, 1947 – ה' בְּאִיר תש"ח 14.05.1948

אֶרֶךְ הַמְּלַחְמָה

מִהַצְבָּעָה בְּעַד תְּכֵנִית הַחֲלָקָה עַד הַכְרֹזַת הַמְּדִינָה.

מִי נִלְחַם נֶגְדְּ מִי?

הָעֲרָבִים בְּפִלְסְטִין נִלְחְמוּ נֶגְדְּ הַיְּהוּדִים שֶׁגָּרוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הַסְּבוֹת

הָעֲרָבִים לֹא הָיוּ מוֹכְנִים לְהִתְפַּשֵּׁר (compromise) וְלָדוֹן (to deal/negotiate) עַל מְדִינָה יְהוּדִית. רְצוֹן הָעֲרָבִים לֹא לָדוֹן (לְשֵׂאת וּלְתֵת) נִמְשָׁךְ עַד הַיּוֹם. הַמוֹפְתִי (Moslem religious authority. Like a Rabbi in Judaism), חָאגִ' אָמִין אֶל חוּסֵינִי אָמַר שֶׁעַדִּיף (prefers) שְׁלֹא תִהְיֶה מְדִינָה לְפִלְסְטִינִים אִם זֶה מְחַיֵּב מְדִינָה יְהוּדִית.

הָאֲרוּעִים

הַמְּלַחְמָה הִתְחִילָה מִיָּד אַחֲרֵי הַהַצְבָּעָה עַל הַחֲלָקָה בְּאו"ם, בְּכ"ט בְּנוֹבֶמְבֶּר. הַבְּרִיטִים עֲדוּן הָיוּ בְּאֶרֶץ וְהַיְּהוּדִים פָּחְדוּ לְהִלָּחֵם בְּכָל הַכּוֹחַ שֶׁהַבְּרִיטִים יִקְחוּ לָהֶם (confiscate) אֶת הַנֶּשֶׁק. הַמְּלַחְמָה הִיָּתְה מְלַחְמַת אֲזָרָחִים בֵּין יְהוּדִים וְעֲרָבִים (civil war).

הָעֲרָבִים רָצוּ לְמַנַּע מְדִינָה יְהוּדִית (prevent the creation of a Jewish State). הֵם גַּם נָסוּ בְּכָל הַכּוֹחַ לְכַבֵּשׁ יְשׁוּבִים יְהוּדִיִּים כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה רֶצֶף טְרִיטוֹרִיָּאֲלִי יְהוּדִי (to prevent territorial continuity among settlements). הָעֲרָבִים גַּם הִתְקִיפוּ שִׁירוֹת אֶסְפָּקָה שֶׁל

אָכּל, מִיָּם וְנֶשֶׁק לְיִשׁוּבִים שֶׁהָיוּ בְּסִכָּנָה וּבְמִיָּחָד יְרוּשָׁלַיִם.

הָעֲרָבִים הִתְקִיפוּ וְהִיָּהוּדִים נָסוּ לְהִגּוֹן (defend). הַמְּצָב הַיְּהוּדִי הָיָה קָשָׁה מְאֹד עִם הַמּוֹן הַרוּגִים בְּכָל מְקוֹם. בְּתַחֲלַת אֶפְרֵיל 1948 הִתְחִילוּ הַיְּהוּדִים לְהִתְקִיף (to attack) וְלֹא רַק לְהִגּוֹן. בְּגִלְל שֶׁלֹּא הָיָה רֶצֶף טְרִיטוֹרִיָּאֲלִי, הָיָה חָשׁוּב לְיְהוּדִים לְפָתַח אֶת הַדְּרָכִים בֵּין יִשׁוּבִים וּבְמִיָּחָד אֶת הַכְּבִישׁ מִתַּל אָבִיב לְיְרוּשָׁלַיִם. הָעֲרָבִים נָסוּ לְחַסֵּם אֶת הַכְּבִישִׁים שֶׁיִּשׁוּבִים יְהָיוּ מְבוּדָדִים (isolated) וְלֹא יוּכְלוּ לַעְזֹר אִם הָעֲרָבִים יִתְקִיפוּ יִשׁוּבִים מְסֻיָּם.

תּוֹצְאוֹת

הָיוּ 600,000 יְהוּדִים בְּאֶרֶץ וְ-1.2 מִילִיוֹן עֲרָבִים אָבֵל מְסַפֵּר הַלּוֹחָמִים (the number of fighting soldiers) שֶׁל הַיִּשׁוּב הָיָה גָדוֹל בְּמִסְפָּר וּבְאִיכוֹת (was greater in number and quality) מְזָה שֶׁל הָעֲרָבִים. הַיִּשׁוּב הִתְחִיל לְהִתְאָרְגֵן כְּבָר בְּזִמְן הַקּוֹנְגְרֶס הַצִּיּוֹנִי. הָאֶרְגוֹן שֶׁל מוֹסְדוֹת (the organization of institutions) הַיִּשׁוּב עָזַר לְלַחֲמָה הַיְּהוּדִית בְּמִשְׁדָּר הַמְּלַחְמָה. הָאֶרְגוֹן שֶׁל הַהִגָּנָה וְשֶׁל חֲיָלִים שֶׁלְמָדוּ לְהִלָּחֵם מִהַבְּרִיטִים גַּם נָתַן יְתָרוֹן גָּדוֹל לְלּוֹחָמִים הַיְּהוּדִים. לַיִּשׁוּב הָיוּ 38,000 חֲיָלִים בְּתַחֲלַת הַמְּלַחְמָה וְ-100,000 בְּסוֹף הַמְּלַחְמָה. לּוֹחְמֵי הַפְּלִמָּ"ח, הָאֶצ"ל וְהַלְח"י לֹא רַק הוֹסִיפוּ חֲיָלִים נוֹסָפִים אֲלָא שֶׁלְאַלְהָ הָיָה נִסְיוֹן בְּמְלַחְמָה (battle experience). בְּנוֹסָף הָיוּ כֶּ-25,000 מְתַנַּדְבִים שֶׁבָּאוּ מִחוּץ לְאֶרֶץ (מְחוּ"ל). אֲלָה הָיוּ קְצִינִים שֶׁלְמָדוּ לְהִלָּחֵם בְּמִשְׁדָּר מְלַחְמַת הָעוֹלָם (the volunteers had battle experience from the world war). רֹאשׁ הַמַּטָּה הַכְּלָלִי הָיָה **יַעֲקֹב דוֹרֵי** וְהוּא הָיָה אַחְרָאֵי עַל הַצָּבָא. (Chief of Staff)

הָעֲרָבִים הָיוּ רַבִּים יוֹתֵר אָבֵל מְאֶרְגָּנִים פְּחוֹת (more numerous but less organized). הַבְּרִיטִים גָּרְשׁוּ (expelled) אֶת חֲאגִי אֶמִין אֶל חוּסִינֵי מִיִּשְׂרָאֵל בִּ-1937 בְּגִלְל הַמְּרָד הָעֲרָבִי כִּד שֶׁהוּא לֹא הָיָה בְּאֶרֶץ בְּמִשְׁדָּר הַמְּלַחְמָה. אֲפֵלוּ שֶׁמְסַפֵּר הַתּוֹשָׁבִים שֶׁל הָעֲרָבִים הָיָה כְּפּוֹל (double) מְמִסְפֵּר הַיְּהוּדִים, הָיוּ לָהֶם רַק 14,000 חֲיָלִים, הֵם לֹא הָיוּ מְאֶרְגָּנִים וְלֹא הָיָה לָהֶם פְּקוּד מְשֻׁתָּף (did not have joint command). הַחֲיָלִים הַשּׁוֹנִים לֹא שִׁתְּפוּ פְּעֻלָּה (did not cooperate). הָעֲרָבִים הָיוּ בְּשִׁתֵּי קְבוּצוֹת לּוֹחְמִים מְפִלְסָטִין (Local soldiers) 14,000 וְלּוֹחְמִים מְתַנַּדְבִים (volunteers from other Arab countries.) מְאֶרְצוֹת עֲרָב (4,000). הֵם הָיוּ בְּרָמָה מְקְצוּעִית נְמוּכָה (low professional level) וְלֹא הָיָה לָהֶם נֶשֶׁק טוֹב אוֹ מְסַפִּיק. לְעֲרָבִים הָיָה רֶכֶב מְשֻׁרָן וּמְטוֹסִים (armoured vehicles and planes) שֶׁלְיְהוּדִים לֹא הָיָה אָבֵל לְיְהוּדִים הִיָּתָה מוֹטִיבַצְיָה גְבוּהָה. לֹא הִיָּתָה בְּרָרָה וְלֹא הָיָה שׁוּם

מקום אחר בעולם לאן ללכת.

הערבים היו צריכים להפריע ולהרס (disturb and destroy) כדי שתכנית החלוקה של האוי"ם לא תצליח והם יקימו מדינה ערבית בכל פלסטין.

היהודים היו צריכים להגן על עצמם ולהראות לאוי"ם שהם מסוגלים (are capable) לשמור על עצמם, לעצור את הערבים ולהקים מדינה יהודית.

בתחלת המלחמה הצליחו הערבים. בקרב אחד נהרגו 58 יהודים על יד תל אביב. בירושלים ובגליל שוב נהרגו יהודים רבים. עד מרץ 1948 נהרגו 1200 יהודים – בממצע זה 10 ביום! באחד הקבוצים נהרגו 47 יהודים מתוך 89 שנסו להכניס שיירה של אכל ואספקה לקבוץ.

ירושלים הייתה במצור ומצבה (its situation-under siege) הייתה קשה בלי אכל, מים, דלק (fuel) או נשק. היו בירושלים 100,000 יהודים אבל לא היו חיילים להגן עליה.

להגיע מתל אביב לירושלים היו צריכים לעלות להר מבקעה (valley) שנקראת **שער הגיא**. המון חיילים נפלו שם ונכתבו שירים על המלחמה בכביש הזה (**באב אל ואד**). הערבים חכו בצדי הדרך לשירות היהודים והפציצו (bombed) אותם מכל צד.

באפריל ההגנה שנתה את הדרך שבהם החילים נלחמו. במקום לחפות להתקפות הערבים ולהגן, הם התחילו בהתקפות נגד הערבים להראות לאוי"ם ולאמריקאים שהם מסוגלים לנצח במלחמה.

מה קרה? הבריטים היו בדרך לעזוב וההגנה לא פחדה מהם יותר. בנוסף הרוסים מכרו נשק רב שנשאר ממלחמת העולם להגנה דרך החברים שלהם בציכוסלובקיה. מדוע?

- הרוסים היו צריכים כסף.
- הרוסים המשיכו להאמין שישראל תהיה לצדם ולא עם האמריקאים.

• הרוסים רצו להזיק (harm) לבריטים כמה שאפשר.

מאפריל 1948 הבריטים היו עסוקים בלעזב (leaving) את הארץ. ערבים ויהודים התקיפו והרגו אחד את השני. קבוצה יהודית נכנסה לכפר ערבי, דיר יאסין, והרגה בו מספר גדול מאוד של ערבים. עד היום מתנכחים על המספר המדויק אבל נראה שנהרגו 80-125. יש שטוענים שנהרגו 250. הרצח הזה הכניס פחד גדול מאוד ביישובים הערביים והרבה ברחו ולא נשארו להלחם במשך כל המלחמה כי פחדו שגם אותם ירצחו.

כמה ימים יותר מאחר החליטו הערבים לנקם את הרצח של דיר יאסין. הם רצחו שיירה של רופאים, אחיות (nurses) ואספקה רפואית (medical supplies) בדרך לבית החולים בירושלים. 78 יהודים נהרגו (שיירת הע"ח).

עד היום מתנכחים על מה קרה. הערבים טוענים (claim) שההגנה (ויותר מאחר צה"ל) גרשו את הערבים מבתיהם. היום הם רוצים לשוב.

היהודים טוענים שרב הערבים ברחו. הערבים אמרו להם לעזב ואחרי שהם ינצחו את היהודים הם יוכלו לחזור לבתים שלהם.

ישנו חלק של אמת בכל אחת מהטענות. היסטוריונים מסכימים שגרשו ערבים מלוד ומרמלה שהיו במרכז הארץ ופחדו להשאיר שני ישובים ערביים באמצע מדינת ישראל.

בתוך זמן קצר הצליחה ההגנה לשלט (control) ביישובים היהודיים מהצפון עד הדרום חוץ מירושלים המזרחית שנשארה בידי הערבים.

ההגנה כבשה את הערים המערבות (mixed cities of Arabs and Jews) – שגרו בהן ערבים ויהודים – טבריה, חיפה, צפת ועכו. מבצע (operation) נחשון ומבצע הראל היו הראשונים שנתנו בטחון (confidence) לצד היהודי שהם ינצחו במלחמה.

ב-14 במאי 1948 ה' באיר הבריטים עזבו את ארץ ישראל.

השלכות לעתיד

היהודים הראו לעולם שהם יכולים ומוכנים להלחם על ארצם ועל זכויותיהם (their rights). הם הראו לעולם יהודי חדש שהעולם לא היה רגיל לראות, יהודי שיועד ומוכן להלחם.

הערבים הפסידו והשפלו (lost and were humiliate). הרבה ערבים ברחו מבתיהם ונהיו פליטים (became refugees). הערבים לא היו מוכנים לעשות שלום (make peace) עם היהודים. הערבים שעזבו נכנסו למחנות פליטים והערבים לא היו מוכנים לתת להם לגור בבתים וישובים רגילים. הם חיים בפליטים עד היום.

היו הרבה מלחמות והרבה פליטים בעולם. רק הפליטים הפלסטינים ממשיכים לגור בפליטים. כל הפליטים האחרים בעולם גרים בערים כמו יתר התושבים בכל ארץ בעולם.

אמות העולם

ארצות הברית בתקופה של הנשיא טרומן עזרה להקים מדינה יהודית. הבריטים אבדו את ההשפעה העולמית (their world clout) שלהם במלחמת העולם. לא היה להם כסף להחזיק צבא של 80,000 חיילים בפלסטין. הם אבדו את המעמד (stature) העולמי שלהם ותעלת סואץ (Suez Canal) והדלק העיראקי כבר לא היו כל כך חשובים ושליטה על ישראל לא הייתה שווה את העלות. (not worth the cost)

ההפסדים של הצדדים

היו הרבה מאוד הרוגים לשני הצדדים. ליהודים היו 6,373 הרוגים ו-15,000 פצועים ולערבים היו 10,000 הרוגים.

אִישִׁים חֲשׁוּבִים

דָּוִד בֶּן גּוּרְיוֹן

נִקְדוֹת נוֹסָפוֹת

בְּרָגַע שֶׁהַבְּרִיטִים עָזְבוּ, הִישׁוּב הָיָה צָרִיךְ לְהַחְלִיט אִם לְהִכָּרִיז עַצְמָאוֹת אוֹ לְחַכּוֹת
(declare independence or wait). הָרָצַל כָּתַב בְּיוֹמָן (his diary) שֶׁלוֹ אַחֲרֵי הַקּוֹנְגְרֶס
הַצִּיּוֹנִי הָרִאשׁוֹן בִּ-1897 שֶׁבְּעוֹד 50 שָׁנָה תִּהְיֶה מְדִינָה יְהוּדִית (In 50 years there will be
a Jewish State. הָרָצַל לָפִי הִנְרָאָה אָמַר דְּבָרֵי נְבוּאָה. בִּ-1947 הִכָּרִיז הָאו"ם עַל תְּכַנִּית
הַחֲלָקָה וּבִ-1948 נוֹסְדָה מְדִינַת יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה מִפּוֹת

1947: United Nations Partition Plan

June 1948: Arab armies invade

U.N. Partition Plan, 1947

Israel, 1949

הסבר	משגים
מאז מרד בר כוכבא לא ידע העם היהודי מה זאת עצמאות יהודית.	עצמאות יהודית
מאז מרד בר כוכבא לא ידע העם היהודי מה זה להלחם.	יהודי שיודע ומוכן להלחם
העם היהודי בארץ ישראל ידע שיש לכל יהודי זכויות בארץ ישראל.	זכויות
העם היהודי בארץ ישראל ידע שהוא אזור כמו כל אזור בעולם.	אזור
חמשים שנים אחרי החזון של הרצל, החזון התקיים. נולדה מדינה יהודית כמו שהרצל נבא.	חזון הרצל